

Sveikata

Health

Duomenų šaltinis apie sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir žmonių sveikatos būklę – Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos informacijos centras, apie privačias asmens sveikatos priežiūros įstaigas – Statistikos departamentas.

Data on activities of health care institutions and health state of population are provided by Health Information Centre of the Ministry of Health Care, while data on private health institutions is provided by Statistics Lithuania.

Gydytojai – asmenys, turintys aukštąjį medicinos išsilavinimą ir įstatymo nustatyta tvarka turintys teisę užsiimti asmens sveikatos priežiūra, kuri apima asmens sveikatos būklės nustatymą, medicinos profilaktiką, ligų diagnozavimą, ligonių gydymą bei medicininę reabilitaciją, ir dirbantys asmens sveikatos priežiūros įstaigose ataskaitinių metų pabaigoje.

Physicians – persons with higher medical education, who by the Law have the right to be engaged in health treatment which covers ascertainment of patient's health state, medical prevention, diagnosis of diseases, patients' treatment as well as medical rehabilitation; persons working in patients' health care institutions at the end of the reporting period.

Stomatologai – asmenys, turintys aukštąjį medicinos išsilavinimą ir įstatymo nustatyta tvarka turintys teisę užsiimti stomatologine priežiūra, kuri apima burnos ertmės organų ligų individualią profilaktiką, diagnostiką, gydymą ir dantų protezavimą, dirbantys stomatologinės priežiūros srityje ataskaitinių metų pabaigoje.

Dentists – persons with higher medical education, who by the Law have the right to be engaged in stomatologic treatment which covers prevention, diagnosis, treatment of mouth cavity diseases, and prosthetic dentistry; persons working in the field of stomatologic treatment at the end of the reporting period.

Sergamumas – ataskaitiniais metais užregistruotų naujų susirgimų skaičius, tenkantis 100000-ių gyventojų.

Morbidity – number of newly registered cases per 100000 population during the reporting period.

Slaugytojai – asmenys, įstatymo nustatyta tvarka turintys teisę užsiimti slauga, kuri apima ligų profilaktiką, įvairaus amžiaus sveikų, nepajėgių, fiziškai ar protiškaici sergančių žmonių fizinę, psichinę ir socialinę priežiūrą, dirbantys asmens sveikatos priežiūros įstaigose ataskaitinių metų pabaigoje.

Nursing staff are persons who can lawfully be engaged in nursing, covering prevention of diseases, physical, physic and social care of sane, unable, physically and mentally handicapped persons of different age, and who work in health care institutions at the end of the reporting period.

Ligotumas – sergančiųjų skaičius metų pabaigoje, tenkantis 100000-ių gyventojų.

Prevalence – number of ill people per 100000 population registered at the end of the reporting period.

17.1. PAGRINDINIAI SVEIKATOS PRIEŽIŪROS RODIKLIAI

(metų pabaigoje)

MAIN HEALTH CARE INDICATORS

(end of year)

	1990	1998	1999	2000	2001	
Gydytojai ¹	3837	3320	3269	3164	3208	Physicians ¹
Stomatologai ¹	358	405	386	479	497	Dentists ¹
Slaugytojai	...	...	5419	5210	5221	Nurses
Lovos ligoninėse	9390	7348	7204	7073	7087	Beds in hospitals
10000-ių gyventojų tenka:						Per 10000 population:
gydytojų	64,8	57,4	56,6	53,7	58,0	physicians
stomatologų	6,0	7,0	6,7	8,1	9,0	dentists

	1990	1998	1999	2000	2001	
slaugytojų	...	...	93,8	88,4	94,3	nurses
ligoninių lovų	158,6	127,1	124,6	120,0	128,1	hospitals beds

¹ Be užsiimančių privačia praktika.
Exept those engaged in private practise.

17.2. GYDYTOJAI PAGAL SPECIALYBES ¹

(metų pabaigoje)

PHYSICIANS BY SPECIALITIES¹

(end of year)

	1990	1998	1999	2000	2001	
Iš viso gydytojų	3837	3320	3269	3164	3208	Total
vidaus ligų	830	982	1105	989	1059	internal medicine specialists
chirurgų	559	560	330	319	356	surgeons
vaikų ligų	437	364	454	483	441	pediatricians
akušerių ginekologų	185	197	191	195	185	obstetricians-gynaecologists
psichiatrų	157	190	202	209	215	psychiatrists
bendrosios praktikos	...	...	88	96	104	general practioners
otorinolaringologų	...	...	77	79	81	otorinolaryngologists
oftalmologų	...	...	87	90	93	ophthalmologists

¹ Gydytojai, dirbantys Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje.
Doctors, working in the system supervised by the Ministry of Health.

17.3. VAISTININKAI ¹⁾

(metų pabaigoje)

NUMBER OF PHARMACISTS ¹⁾

(end of year)

	1999	2000	2001	
Provizoriai	439	345	532	Pharmacists
Farmakoteknikai	300	273	391	Pharmacist asistents
10 000-ių gyventojų tenka				Per 10 000 population
provizorių	...	6,2	9,6	pharmacists
farmakoteknikų	...	4,9	7,1	pharmacist asistents

¹⁾ Visų žinybų sveikatos priežiūros įstaigose, vaistinėse ir didmeninėse vaistų platinimo įmonėse dirbantys vaistininkai.

Number of pharmacists working in any public health care institution, chemists shop or wholesale medicine supply enterprise.

17.4. ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS

(metų pabaigoje)

HEALTH CARE SERVICES

(END OF YEAR)

	2000	2001	
Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje			Under the Ministry of Health
ligoninės	25	25	hospitals
ambulatorinės gydymo įstaigos	35	35	out-patient clinics
medicinos punktai	-	-	medical stations

	2000	2001	
Privačios asmens priežiūros įstaigos			<i>Private health care institutions</i>
iš viso	213	238	<i>tTotal</i>
iš jų stomatologinės priežiūros įstaigos	162	170	<i>of which dental care clinics</i>

17.5. VAISTINĖS¹⁾
(metų pabaigoje)
CHEMIST'S SHOPS¹⁾
(end of year)

	1997	1998	1999	2000	2001 ²⁾	
Iš viso	78	75	76	78	102	<i>Total</i>

¹⁾Be optikų ir veterinarijos vaistinių.
Optics and vet pharmacies excluded.

²⁾Vaistinių ir pirminių filialų skaičius.
The number of pharmacies and their primary subsidiaries.

17.6. GREITOSIOS PAGALBOS TARNYBA
FIRST AID SERVICE

	1990	1998	1999	2000	2001	
Asmenų, kuriems suteikta medicinos pagalba, skaičius, tūkst.	132,1	139,8	131,3	128,0	129,7	<i>Number of persons, receiving medical aid, thous.</i>
Asmenų, kuriems suteikta medicininė pagalba, skaičius 1000-iai gyventojų	224,1	241,8	227,2	217,0	234,3	<i>Number of persons, receiving medical aid per 1000 population</i>

17.7. SERGAMUMAS IR LIGOTUMAS PIKTYBINIAIS NAVIKAIS
MORBIDITY AND PREVALENCE CAUSED BY MALIGNANT NEOPLASMS

	2000	2001	
Naujų susirgimų skaičius			<i>Total number of new cases</i>
iš viso	2306	2333	<i>total</i>
vyrų	1088	1145	<i>males</i>
moterų	1218	1188	<i>females</i>
100000-ių gyventojų tenka susirgusių piktybiniais navikais, iš viso	398,7	421,3	<i>New cases of neoplasm diagnosed per 100000 population, total</i>
Sergančių skaičius			<i>Total number of sick</i>
iš viso	8032	8551	<i>total</i>
vyrų	2797	3037	<i>males</i>
moterų	5235	5514	<i>females</i>
100000-ių gyventojų tenka sergančių, iš viso	1449,1	1545,3	<i>Number of sick per 10 000 population</i>

17.8. SERGAMUMAS VENERINĖMIS LIGOMIS
MORBIDITY BY SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES

	1990	1998	1999	2000	2001	
Susirgimų skaičius						Notified cases of
sifiliu	26	368	321	178	198	<i>syphilis</i>
ūmia gonorėja	531	333	291	254	172	<i>acute gonorrhoea</i>
100000-ių gyventojų tenka susirgimų						Number of cases per 100000 population
sifiliu	4,4	63,6	55,5	30,8	35,8	<i>syphilis</i>
ūmia gonorėja	90,1	57,6	50,3	43,9	31,1	<i>acute gonorrhoea</i>

17.9. ASMENYS, PIRMĄ KARTĄ PRIPAŽINTI INVALIDAIS, PAGAL LIGŲ GRUPES

(16 metų ir vyresni; Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos duomenys)
NUMBER OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME, BY GROUP OF DISEASE
(16 years old and over; data provided by the State Medical Social Expertise Commission)

	2000	2001	
Iš viso	3794	3840	<i>Total</i>
iš jų pagal kai kurias ligų grupes			<i>of which, disabled with</i>
tuberkuliozė	105	120	<i>tuberculosis</i>
piktybiniai navikai	596	650	<i>malignant neoplasms</i>
psichikos ir elgesio sutrikimai	319	329	<i>mental disorders</i>
nervų sistemos ir jutimo organų ligos	290	297	<i>diseases of the nervous system and sense organs</i>
kraujotakos sistemos ligos	1224	1228	<i>diseases of the circulatory system</i>
traumos ir apsinuodijimai	331	278	<i>injury and poisonings</i>

17.10. ASMENYS, PIRMĄ KARTĄ PRIPAŽINTI INVALIDAIS, PAGAL LIGŲ GRUPES

(16 metų ir vyresni; Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos duomenys)
NUMBER OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME, BY GROUP OF DISEASE
(16 years old and over; data provided by the State Medical Social Expertise Commission)

	2000	2001	
Iš viso	3794	3840	<i>Total</i>
iš jų pagal invalidumo grupes			<i>of which by disablement group</i>
I	766	813	<i>I</i>
II	2154	2130	<i>II</i>
III	874	874	<i>III</i>

SOCIALINĖ APSAUGA

SOCIAL SECURITY

Nuo 1995 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujas Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas, reformuojantis pensijų sistemą. Įstatymas nustatė tris pensijų rūšis: senatvės, invalidumo bei našlių ir našlaičių.

Iki 1995 m. senatvės pensijos amžius vyrams buvo 60 m., moterims – 55 m. Nuo 2001 m. sausio 1 d. šis amžius didinamas vyrams ir moterims 6 mėn. per metus, kol pasieks 62 m. 6 mėn. vyrams, moterims – 60 m.

2001 m. vyrų senatvės pensijos amžius – 61 m. 6 mėn., moterų – 57 m. 6 mėn.

Pagal darbingumo netekimo laipsnį skiriamos trys invalidumo grupės:

I grupės invalidai – tai dažniausiai nedarbingi asmenys. Daugeliui iš jų reikalinga slauga.

II grupės invalidai – taip pat paprastai nedarbingi asmenys.

III grupės – riboto darbingumo invalidai.

Invalidumo faktą, grupę, priežastis suaugusiems nustato Valstybinė medicininės socialinės ekspertizės komisija (VMSEK), o vaikams iki 16 m. – valstybinių gydymo įstaigų, teikiančių medicinos pagalbą vaikams, specialios komisijos.

Socialinės pašalpos mokamos šeimoms (vienišiems asmenims), kurių pajamos vienam šeimos nariui yra mažesnės už valstybės remiamas. Pašalpos dydis – 90% skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų ir vidutinių mėnesinių vienam šeimos nariui tenkančių pajamų.

Since January 1, 1995 the new Law on State Social Insurance Pensions, which reforms the system of pensions has come into force. The Law defines 3 kinds of pensions: old-age, disability, widow's, widower's and orphan's.

Up to 1995 the threshold of the old-age pension for men was 60 years and for women – 55 years of age. Since January 1, 2001 this age has been increased by 6 months per year for men and women until it reaches 62 years and 6 months for men and 60 years of age for women.

Since the year 2001 the threshold of the old-age pension has been 61 year and 6 months for men, and 57 years and 6 months of age – for women.

According to the disability degree, three disability groups are given to persons.

I disability group (the most serious impairment) is usually represented by persons unable to work, most of them need to be nursed.

II disability group also includes persons unable to work.

Those belonging to III disability group are considered to be capable to work to a certain degree.

The fact of disability, the disability group, the disability causes, the date of disability onset and the term of disability is ascertained by the State Medical and Social Expert Examination Board (SMSEB) in case of adults; the above facts are ascertained by special boards organized by state medical treatment institutions responsible for granting medical aid to children in case of children under 16.

Social benefits are paid to families (single persons) with income per family member less than minimum income set by the Government. Social benefit is paid in amount of 90% of the difference between the state supported income and average monthly income per household member.

17.11. VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO PENSININKAI

(vidutinis metinis skaičius; Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenys)

NUMBER OF PENSIONERS PAID BY STATE SOCIAL INSURANCE FUND

(average annual number; data provided by the Board of State Social Insurance Fund)

	2001	
Senatvės pensininkai	104128	Old-age pensioners
1000-ui darbingo amžiaus gyventojų tenka senatvės pensininkų	253	Old-age pensioners per 1000 population at working age
Invalidumo pensininkai	26139	
1000-ui darbingo amžiaus gyventojų tenka invalidumo pensininkų	64	

¹ Vilnius be Naujosios Vilnios seniūnijos ir Vilniaus rajonas.
Vilnius without the Naujoji Vilnia administration board and Vilnius district.

17.12. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IŠLAIDOS SOCIALINĖMS PAŠALPOMS(Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys
MUNICIPAL BUDGETS EXPENDITURE ON SOCIAL BENEFITS
(data provided by the Ministry of Social Security and Labour)

	2001	
Iš viso, tūkst. Lt	10095,3	Total, thous. litas
Tenka vienam gyventojui, Lt	18,23	Per capita, litas

17.13. VAIKAI, NETEKĘ TĖVŲ GLOBOS¹

(metų pabaigoje)

CHILDREN WITHOUT PARENTAL SUPPORT¹
(end of year)

	1998	1999	2000	2001	
Iš viso per metus netekusių tėvų globos vaikų	393	385	297	241	Total number of children, who lost parental support per year
Nukreipta netekusių tėvų globos vaikų					Children without parental custody directed to
į kūdikių namus	35	48	44	38	infant's homes
į vaikų globos namus	9	25	25	32	child foster homes
į internatines mokyklas	76	57	42	35	boarding schools
šeimų globai	193	208	147	110	families
visuomeninių organizacijų globai	80	47	39	26	public organizations

¹ Vilniaus m. savivaldybės Vaikų teisių apsaugos tarnybos duomenys.
Data provided by Vilnius Children Rights defence division.**17.14. GLOBOS NAMAI SENIEMS ŽMONĖMS IR NEĮGALIEMS¹**

(metų pabaigoje)

CARE INSTITUTIONS FOR THE ELDERLY AND DISABLED
(end of year)

	1997	1998	1999	2000	2001	
Iš viso globos įstaigų	3	5	5	5	3	Care institutions
jose gyventojų	405	488	521	516	304	Number of residents

¹ Vilniaus m. savivaldybės Socialinės paramos centro duomenys.
Data provided by the Vilnius Municipality's Social Welfare Centre.**17.15. GYVENTOJAI GLOBOS ĮSTAIGOSE SENIEMS ŽMONĖMS IR NEĮGALIESIEMS¹**

(metų pabaigoje)

RESIDENTS OF SOCIAL CARE INSTITUTIONS FOR THE ELDERLY AND DISABLED PEOPLE
(end of year)

	1999	2000	2001	Amžius 2001 m. Age in 2001						
				16-40	41-55	56-64	65-74	75-84	85+	
Gyventojai globos įstaigose	521	516	304	3	15	21	71	103	91	Residents in care institutions
vyrų	172	174	99	2	10	10	30	28	19	males
moterys	347	342	205	1	5	11	41	75	72	females
intensyviai slaugomi	290	298	162	1	4	6	30	58	63	intensively nursed

¹ Vilniaus m. savivaldybės Socialinės paramos centro duomenys.
Data provided by the Vilnius Municipality's Social Welfare Centre.

17.16. NAKVYNĖS NAMAI¹
LODGING-HOUSES

	1998	1999	2000	2001	
Nakvynės namų, iš viso	1	1	1	1	Total number of lodging-houses
Vietų skaičius, metų pabaigoje	40	140	170	170	Number of places (end of year)
Gyveno žmonių, metų pabaigoje	40	45	170	170	Number of lodgers (end of year)
Iš viso per metus gyveno žmonių	95	114	3924	22713	Total number of lodgers per year
Laikinąjį prieglobstį gavo	-	-	-	22531	
iki 18 metų	1	-	-	-	under 18
18-29 metų	25	32	148	2393	18-29
30-60	65	64	1846	18245	30-60
61+	4	8	79	2075	61+
vyrų	95	103	1971	20331	males
moterų	-	1	102	2382	females

¹ Vilniaus m. savivaldybės Socialinės paramos centro duomenys.
Data provided by the Vilnius Municipality's Social Welfare Centre